

Sauveur Bacho

«Senatari izan gabe ere, gure aldeko sostengua ageriko da»

Donaixti-Ibarre, 1951. Baserrian sortua, baina enpresan aritu da langile. CFDT sindikatuko kidea. Arberatze-Zilhekoako (Baxenabarre) auzapeza. Europe Ecologie Les Verts-Régions et Peuples Solidaires-eko hautagai-burua da Frantziako Senaturako, Pirinio Atlantiarreko Departamenduan.

MIKEL ASURMENDI

Argazkiak: Gaizka Iroz

FRANTZIAKO SENATURAKO bozak izanen dira hil honen 25ean, bi itzulietan izan ere. 348 senatari hautatuko dira Errepublikan, hauetako hiru Pirinio Atlantiarreko Departamenduan. AB eta EA alderdiak Europe Ecologie Le Verts-Régions et Peuples Solidaires hautagaitzan aurkezten dira. Baxenabarreko Arberatze-Zilhekoa herriko auzapeza Sauveur Bacho da Departamenduko zerrendaburua. Boz hauetan senatariak tokiko hautetsiek hautatuak dira.

Bere buruaren erretratu bat eskaini digu solasaldiaren hastapenean: “Ene sentsibilitatea ezkerrekoa da. Lan arloan engaiatua naiz gaztetatik, partikularki jende esplotatuaren alde. Sozio-politikan, ezkerren, ekologismoaren eta abertzaletasunaren ideiez osatu dut ene ideologia. Aniztasun horretan ongi atzematen dut ene burua”.

Sindikalista eta herri txiki bateko auzapeza zara. Ezein alderdi politikori atxikia izan gabe, senatari izateko zerrendaburu zara Europe Ecologie Les Verts-Régions et Peuples Solidaires koalizioan. Nola sortu da engaiamendu hau?

Aspaldi honetan, PSren eta Europa-Ekologista-Berdean artean eztabaidak gauzatu dira Parisen. Ekologisten mugimendu honek talde parlamentarioa osatu nahi luke Senatuan. 15 senatari behar dira, eta une honetan 5 besterik ez ditu. Kari horretara, PSrekin solasaldiak izan ditu, partikularki bozketa proportzionalak diren departamenduetan elkarrekin aurkezteko. Guk hemen ez dugu proportzionaltasun hori. Halaber, ekologisten eta Regions et Peuples Solidaires-en artean ere debateak izan dira Parisen. AB eta EA koalizio honen baitan



“Seignanx BABn sartzea gure estrategiaren aurka joateko da”

“Legeak Prefetari botere berriak eman dizkio Frantziako lurralde erreforman esku hartzeko. Erreforma horretan Lurralde Elkargoei buruzko proposamen batzuk interesgarriak dira (Zuberoakoak edo Nafarroa Beherekoak, adibidez) eta bertze batzuk Estatuaren interesekoak (Baiona-Angelu-Biarritzeko elkargoa, BAB, adibidez). Dena dela ere, elkargo berriei buruzko debatea gaizki eramana izan da. Ene ustez, hasteko eta behin, prefeta hautetsien arteko zereginetan sartu da, tokian tokiko proiektuak aztertu gabe, guk elkarrekin aritu nahi dugun edo ez galdetu gabe. Ezin dugu aitzinetik ezkondu eta gero asmatu nola bizi ezkondu. Elkargoak sortzeko, lehenik argitu behar dugu zer proiektu nahi dugun gure bizitzarentzat, tokian tokiko elkargoen aferak nola landuko diren, zer gobernamendua ezarri nahi dugun. Beraz, gure ustez, erreformaren eta Lurralde Elkargoen inguruko proposamenak sobera fite garatzen ari dira. Denbora gehiago behar da eztabaidatzeko, eta ondoren, benetako ikerketak egiteko.

Zuberoako eta Nafarroa Behereko elkargoen proposamenak (Elkargo bakarra Zuberoarendako eta biga Baxenabarrendako) interesgarriak izan daitezke geroari begira.



Alta, kostaldeko Elkargoak (BABekoa) Landak departamenduetako lurraldearekin nahastea ez da zuzena. Seignanx herria (Landak) BABn sartzea gure estrategia orokorraren aurka joateko egina da. Gu guztiz kontra gaude. Gure aburuz, ez da egokia Euskal Herriko muga historikoa gaindituz elkargoak sortzea. Izan ere, gure xedea Euskal Herriko Lurralde Elkargoak sortzea baita”.

daude, Biarnon berriz, Partit Occitan dago. Horiek horrela, AB eta EAko kideak proposatu didate koalizioan parte hartzeko zerrendaburu gisa. Alderdi horietako kidea izan gabe, beren ezaugarriak dituen norbait nahi zuten. Baserri munduko auzapez batek heina eman zezakeela pentsatu dute, bai sentsibilitate anitz horiek biltzeko bai kandidatura animatzeko. Eztabaidatu dugu, eta aniztasun horretan ontsa kausicu dut ene burua.

Zeri begira eman duzu urrats hau?

Euskal Herri osoari begira pentsatuz hasteko. Une honetan gauza baikorrak gertatzen ari dira politikan, bertze aro bat abiatu da. Euskal Herri osoa harturik bide berriak urratu daitezkeela ikusten dut. Ipar Euskal Herriari begira berriz, Europako azken bozetan ildo berri batzuk urratu ziren. AB, EA eta Europe Ecologie Les Vertes-en artean zabaltzen den bidea biziki inportantea da politikan lekua hartzeko. Beraz, boz hauetan, beste urrats bat eman dezakegu bidea egiten ikasteko: elkarrekin lan eginez eta elkarrengana gehiago hurbilduz. Ene gustuko, politikaren ildo berri honetan sartzean, gure gazteruari begira lan egin behar dugu bereziki.

Euskal Herria kontuan harturik, beste herriei elkartasunean eta ekologismoaren bidean. Bateratze hori egin dezakegu. Nihaurek erai-kin horretan ene harritxoak ezartzen ahal dudak ustetan ari naiz gogotsu.

AB eta EA bai, baina Batasuna ez da zuen hautagaitzan sartu. Nola baloratzen duzu hori?

Elgarretaratzea biziki gaitz da beti, aiseago da banantzea elkartzea baino. AB eta EA indar inportanteak dira abertzaletasunean. Batasuna nahi izan balu gure ekimenean izan, enetatzat ez zen problemarik izanen. Baina, estrategia mailan oraino denbora pixka bat behar da denen biltzeko. Batasuna, gero hurbilean nahi badu, gure ibilmolde honetara bilduko da. Alta, guk ezin dugu Batasuna noiz partituko den beha egon, gu abiatu gara eta kanpainan baikorki ari gara lanean.

Senatari izateko xantza ikusten duzu?

Euskal Herrian eskuina arrunt zati-

tuta aurkezten da aldi honetan. Eskuineko hiru zerrenda daude eta zentroko beste bi. Ezkerrekoak bi dira, PSk eta PCk bana aurkezturik. Lehen itzulian hautagai asko bazter geratuko dira, zaila izanen da lehen itzulian nehor hautatua izatea. Iragan bozetan hautaketa proportzionala izan zen, aldi honetan gure hautes-barrutian ez da hala. Bozorri bakoitzean hiru izen daude, eta alderdi ezberdineko hautagaiak hauta daitezke. Aurreko bozetan hautagai abertzaleak (Ande Darraidou) 190 boz ukan zituen. 50 boz gehiago behar zuen senatari izateko. Aldi honetan, ez dugu pentsatzen nehor bozen %50 erdietsiko duenik. Bigarren itzulian ezagutuko dira senatari berrien izenak.

Bigarren itzulira pasatuz gero, nola jokatu duzue?

Bigarren itzulian PSrekin batera airtzea erabaki dugu. Ontsalaz, ni ere izan naiteke hautagai. Bide hertsia da, menturaz senda bat da, baina xantza badugu.

Estatuan berriz, oro har?

Estatuan, zinezko desafia eskuinetik ezkerre senatarien 22 eserleku kolorez aldatzea dan. Senatu alda liteke eta presidentea ezkerrekoa

“AB, EA eta Europe Ecologie-Les Vertes-en artean zabaltzen den bidea biziki inportantea da”

izatea. PS eta Ekologisten-Berdean arteko akordioak landu dira hori gauzatzeko. Lehia biziki estua izan da, partida ez da departamentuan jokatzeko Estatuaren baizik.

Sauveur Bacho senatari izateak ere ekar lezake zerbait, halere.

Guk senatari bat ukateak ez du hemengo politika uzkaileko. Alabaina, euskarari buruzko legearen eta instituzio berriaren eskakizunaren aitzinean Parisen presente izan gineteke taldeko beste senatariekin batera. Urrats interesgarria litzateke, jakinik ere Frantziako politika ez dela horregatik arras aldatuko. Dena dela ere, ni hautatua izan edo ez, herriz herri ari gara kanpainan eta ibilmolde horretan gure mezuak ongi hedatu ditugu. Gure ideiak ongi hartuak dira hautetsien aldetik. Bistan da, ontsa hartzea eta gure alde bozkatzea bi gauza desberdinak dira. Alta, senatari izan gabe ere gure aldeko sostengua agerian geratuko da.

Zein dira zuen koalizioaren aldarrikapenak eta xedeak?

Punturik inportanteena Lurralde Elkargoa erdiestea da. Orain arte Euskal Herriko Departamentua aldarrikatu dugu eta legeak geldiarazi du gure eskaera. Orain berriaz, departamentuek beren boterea pixka bat galduko dute. 2013an, Lurralde Elkargoak sortzen badira oraingo instituzioek botere parte bat galduko dute. Hartaz, Ipar Euskal Herrian beste egitura bat sortzea proposatzen dugu. Batera plataformak Euskal Herriko Lurralde Elkargoa proposatzen du eta Senaturako gure hautagaitza honek bat egiten du



"Batera plataformak Euskal Herriko Lurralde Elkargoa proposatzen du. Xede horretan, Senaturako gure taldea lege berri bat sortzen entseiatuko da".

asmo horrekin. Xede horretan, Senatuak legeak ezartzen dituenek, talde parlamentario berria lege hori sortzen entseiatuko litzateke.

Frantziako Gobernuak, Estatuaren erreformaren kariatara, Herrien Elkargoak sortu nahi ditu 2013ko bozen ondoren. Nola baloratzen duzue orain arteko desmartxa?

Lurraldeko hautetsia sortu nahi du. Kontseilari gisako horrek Erregio-ko eta Departamentuko kontseiluetako botereak izanen lituzke. Gu kontra gara, ber hautetsiek eta kontseilariak eskumenak izanen lituzkeelako Departamentuan nahiz Erregioan zein Elkargo berrian. Guretzat hori ez da gauza ona. Frantziako ezkerak erran du ez dituela lurralde kontseilariak begi onez ikusten era horretan hautatuak badira, kontseilariak proportzionalki hautatuak izan beharko liratekeela. Baina, halaber, PSko ildoan artean debadua edo lehia badago, ez dakite zuzen nola jokatu. Gure kandidaturak kontseilariak proportzionalki ezarriak izan daitezkeen nahi du. Zer nahi gisaz, ez dugu uste Gobernuaren erreformak Estatuaren deszentralizazioa ekartzen duenik, alderantziz, zentralizazio handiagoa burutzen ari da.

Hauteskunde-programako zure hautagaitzaren beste eskakizunik azpimarratuko al zenuke?

Indar nuklearren irtenbide progre-

siboa eskatzen dugu, energia iturri horiek 20-30 urtetan ken daitezkeen. Energia berriztatzaileak lantzea proposatzen dugu. Laborantzaren zat ingurumena funtsezkoa da, eta ingurumen politiketan ahalegin berezia egitea nahi dugu. Laborariak ongi iharduki behar dute kontsumitzaileek mozkin onak ukan ditzaten. Urte frankotan gauza anitz eta ontsa egin dira, eta hala behar da segitu. Ekoizleen eta kontsumitzaileen munduak hurrandu behar dira, Senaturako gure hautagaitzak hobekuntza hori erdietsi nahi du. Ni aurkeztu banaiz, konparazioa, baserri eta hiria hurrantzekoa da. Euskal Herriak badu horretan bide egiteko, asko du oraino irabazteko.

LGVren (Abiadura Handiko Trenbidea) aurka zarete. Gobernuak proiektua gelditu du. Nola hartu duzu berria?

Gu gaur egun martxan dauden trenbideak berritzearen aldekoak gara. Gelditzeko erabaki hori usaia joko politikoa da. Gobernuak proiektuaren aurkako elkarteak indarrak ikusi ditu, baita hautetsi gehienek jarrera ere, orduan, ez daki proiektua nola aitzinarazi eta gelditu du. Baina, hori momentuko jokamoldea da. Hauteskundeak heldu dira: datorren urteko hasieran presidentzialak izanen dira, eta ondoren orokorrak. Gobernuak denboraldi bat hartu du, baina, funtsean, Estatuak ez du LGV berriaren proiektua geldituko. ■

SOLOZABAL

*Eskura ezazu teorikoa 5 egunetan
edozein gidabaimenerako*

- IKASTARO INTENTSIBOAK
- CAP IKASTAROAK
- ADR IKASTAROAK
- GARRAIOLARIEN LANBIDE-TREBAKUNTZAKO IKASTAROAK

☎ 943 217 390

www.solozabalautoeskolak.es